

Malé ohlédnutí na úvod

Přestože divadelní umění provází člověka od nepaměti, věda o divadle, teatrologie, patří k nejmladším vědním oborům. Na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity se specializovaný obor divadelní vědy, zabývající se teorií a dějiny divadla, začal samostatně vyučovat dokonce až od roku 1963. Padesát let, jež od té chvíle uplynuly, nejsou v historii jedné vědní disciplíny nijak závratně dlouhou etapou. V lidském životě však padesátiny nepochybně znamenají mezník, příležitost k zastavení a k ohlédnutí, k malému rekapitulaci toho, co člověk vykonal a čeho dosáhl. Je to i příležitost k zamyšlení, zda za sebou něco dobrého a užitečného zanechal. Také my jsme se rozhodli, že se na chvíli zastavíme a ohlédneme, už proto, že jsme zasvětili divadelní vědě velkou část svých životů.

V tomto speciálním čísle *Theatralii* však chceme, kromě jiného, připomenout zvláště jména našich předchůdců, kteří byli našimi učiteli. Zdaleka k nim totiž nepatří jen ti, kteří působili na filozofické fakultě jako interní pedagogové oboru divadelní vědy. Profesor Frank Wollman vchoval v nelehké a komplikované době přelomu čtyřicátých a padesátých let silnou skupinu teatrologů, kteří potom obor tvůrčím způsobem rozvíjeli po celou druhou polovinu 20. století – Josefa Balvína, Jiřinu Telcovou, Eugenii Dufkovou, Iva Osolsobě. K nim patřili také Zdeněk Srna a Karel Bundálek, z nichž první učil v sedmdesátých a osmdesátých letech na Filozofické fakultě MU (tehdy UJEP) a druhý v téže době na Janáčkově akademii múzických umění.

Od roku 1963, tj. od okamžiku, kdy došlo k ustanovení Katedry slovan-
ských literatur, divadelní a filmové vědy, až do konce sedmdesátých let byl nejvýraznější osobností brněnské teatrologie profesor Artur Závodský. Ten založení katedry inicioval a do roku 1978, kdy byl penzionován, divadelní vědu jako obor vedl. Také já jsem studovala u Artura Závodského, proto vím, že nás, své studenty, systematicky vedl k samostatnému a kritickému myšlení a otevřenému dialogu, že v nás podporoval zvědavost, komunikativnost a schopnost formulovat vlastní názor. Už tehdy organizoval na fakultě mimořádné přednášky, k nimž zval významné hosty, jako byli Milan Pásek, Oldřich

Nový a Radúz Činčera. V sedmdesátých letech, v době obludné husákovské normalizace, potřeboval k takovému počínání hodně osobní statečnosti. Nezapomenutelnými se staly jeho každoroční exkurze se studenty do Prahy. Jejich součástí byly nejen návštěvy divadel, ale i galerií a koncertů, či návštěva barrandovských filmových ateliérů a Československého rozhlasu.

Na tyto aktivity, které s postupující normalizací a s odchodem Artura Závodského ustaly, mohl navázat teprve profesor Bořivoj Srba, to už ovšem ve zcela jiné, svobodné atmosféře devadesátých let. Otevřené hranice mu umožnily pěstovat kontakty se zahraničními univerzitami, nebývale se také rozšířil okruh přednášejících hostů domácích i zahraničních. Pod vedením Bořivoje Srby vystudovala divadelní vědu řada osobností, které se dnes aktivně angažují buď v oboru, nebo v oblasti současného živého divadla. K těmto absolventům patřil také jeden z nejvýraznějších talentů, předčasně zesnulý Pavel Klein. Přestože na divadelní vědě působil jen několik málo roků, stačil ovlivnit řadu studentů a dokázal je dokonce i nasměrovat k jejich celoživotnímu odbornému zájmu.

Všechna jména našich předchůdců nás zavazují k tomu, abychom pokračovali v jejich úsilí. Zda se nám to zdaří, zhodnotí teprve budoucnost. Brněnské divadelní vědě přejeme, aby byla její budoucnost pestrá, zajímavá a stále živá.

Margita Havlíčková